

PWYLLGOR SGRIWTINI CORFFORAETHOL

Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 4 Medi, 2017

- YN BRESENNOL:** Y Cynghorydd Aled M. Jones (Cadeirydd)
Y Cynghorydd Dylan Rees (Is-gadeirydd)
- Y Cynghorwyr Richard Griffiths, Trefor Lloyd Hughes, MBE
Alun Roberts, J. Arwel Roberts, Nicola Roberts,
Shaun Redmond.
- WRTH LAW:** Prif Weithredwr
Prif Weithredwr Cynorthwyol (Llywodraethiant a Thrawsnewid
Prosesau Busnes / Cyfarwyddwr Statudol Gwasanaethau
Cymdeithasol)
Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a'r Swyddog Adran 151
Pennaeth Gwasanaethau Plant Dros Dro
Rheolwr Rhaglen, Cynllunio Busnes a Pherfformiad (ar gyfer eitem 3)
Pennaeth Gwasanaethau Oedolion (ar gyfer eitem 3)
Pennaeth Gwasanaethau Tai (ar gyfer eitem 3)
Rheolwr Gwasanaethau Technegol Tai (DR) (ar gyfer eitem 3)
Rheolwr Sgriwtini (AGD)
Swyddog Pwyllgor (ATH)
- YMDDIHEURIADAU:** Y Cynghorwyr Carwyn Jones, Richard O. Jones, Mr Keith Roberts
(Aelod Cyfetholedig)
- HEFYD YN
BRESENNOL:** Y Cynghorydd Llinos Medi Huws (Arweinydd y Cyngor a'r Aelod
Portffolio ar gyfer Gwasanaethau Cymdeithasol), y Cynghorydd
Dafydd Rhys Thomas (Aelod Portffolio ar gyfer Gwasanaethau
Corfforaethol), y Cynghorydd John Griffith (Aelod Portffolio ar gyfer
Cyllid), Prif Weithredwr Cynorthwyol (Partneriaethau, y Gymuned a
Gwella Gwasanaethau), Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd.

Estynnodd y Cadeirydd groeso i'r holl Aelodau a Swyddogion oedd yn bresennol yn y cyfarfod ac yn arbennig i'r Cynghorydd Trefor Lloyd Hughes, MBE wedi cyfnod o salwch.

Llongyfarchwyd Mrs Anwen Davies gan y Cadeirydd ar ei phenodiad fel Rheolwr Sgriwtini.

1 DATGANIAD O DDIDDORDEB

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiadau o ddiddordeb.

2 COFNODION CYFARFOD 26 MEHEFIN, 2017

Cyflwynwyd cofnodion cyfarfodydd blaenorol y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol a gynhaliwyd ar y dyddiadau a nodir isod a chadarnhawyd eu bod yn gywir –

- 26 Mehefin, 2017

- 11 Gorffennaf 2017 (cyfarfod arbennig)

3 MONITRO PERFFORMIAD - Y CERDYN SGORIO CORFFORAETHOL CH1 2017/18

Cyflwynwyd i'w ystyried gan y Pwyllgor, adroddiad y Pennaeth Trawsnewid ynghyd â'r Cerdyn Sgorio Corfforaethol a oedd yn portreadu sefyllfa'r Cyngor yn erbyn ei amcanion gweithredol ar ddiwedd Chwarter 1 2017/18 mewn perthynas â Rheoli Perfformiad, Rheoli Pobl, Rheolaeth Ariannol a Gwasanaethau Cwsmer.

Dywedodd yr Aelod Portffolio ar gyfer Gwasanaethau Corfforaethol fod y cerdyn sgorio yn Atodiad A yn adlewyrchu darlun calonogol ar hyn o bryd, gyda'r mwyafrif o ddangosyddion yn perfformio'n dda yn erbyn targedau ac eithrio 3 dangosydd yn y Gwasanaeth Oedolion, y Gwasanaeth Plant a'r Gwasanaeth Tai sy'n dangos yn Ambr neu'n Goch yn erbyn eu targedau blynyddol ar gyfer y flwyddyn. Darperir manylion am y rhain ym mharagraffau 2.3.3. i 2.3.5 yr adroddiad, ynghyd â'r mesurau lliniaru a gynigir i wella perfformiad ym mhob un o'r tri maes. O ran Rheoli Pobl, mae perfformiad y Cyngor mewn perthynas â chyfraddau absenoldeb salwch ar ddiwedd Chwarter 1, sef 2.23, yn welliant pellach o gymharu â'r ffigwr o 2.69 am yr un cyfnod ar gyfer 2016/17. Mae trefniadau rheoli absenoldeb salwch yn gysylltiedig â chyfraddau salwch, gan gynnwys cydymffurfio â pholisïau salwch corfforaethol. Er bod y ffigyrau ar gyfer cynnal Cyfarfodydd Adolygu Presenoldeb (CAP) wedi gwella'n sylweddol, sef 78% o gymharu â 57% yn Chwarter 4 2016/17, mae canran y cyfweiliadau Dychwelyd i'r Gwaith (CDG) a gynhaliwyd o fewn yr amserlen – 67% - wedi gostwng yn sylweddol is na'r targed o 80% ac mae bellach yn dangos yn Goch. Mae cyfanswm nifer y cyfweiliadau dychwelyd i'r gwaith a gynhaliwyd yn isel hefyd, sef 85% o gymharu â tharged o 95%.

Cyfeiriodd y Prif Weithredwr Cynorthwyol (Llywodraethiant a Thrawsnewid Prosesau Busnes) at ddangosydd SCC / 025 -% yr ymweliadau statudol â phlant sy'n derbyn gofal a gynhaliwyd yn ystod y flwyddyn yn unol â rheoliadau – a oedd yn un o'r tri dangosydd a oedd yn tanberfformio; dywedodd wrth y Pwyllgor fod y perfformiad sy'n gysylltiedig â'r dangosydd hwn wedi'i ddadansoddi'n ofalus a darganfuwyd ei fod wedi cael ei gyfrifo'n anghywir. Er enghraifft, nodwyd mai 72% oedd y ffigwr perfformiad gwreiddiol ar gyfer Awst 2017 ond, ar ôl ei adolygu, gwelwyd mai'r ffigwr cywir oedd 86%. Felly, mae'r sefyllfa'n llai siomedig nag ar yr olwg gyntaf. Mae'r gwasanaeth hefyd yn awyddus i adolygu'r ganran a nodwyd ar gyfer Chwarter 1, sef 59.93%, sy'n anarferol o isel, a hynny er mwyn darganfod a yw wedi'i gyfrifo'n gywir ac i gael gwared ar unrhyw gamargraff a allai fod wedi'i greu o ganlyniad.

Rhoddodd y Pwyllgor sylw i'r wybodaeth a gyflwynwyd mewn perthynas â pherfformiad ar ddiwedd Chwarter 1 ym mlwyddyn ariannol 2017/18 a gwnaeth y pwyntiau canlynol -

- Nododd y Pwyllgor fod un dangosydd newydd yn y Gwasanaeth Tai – PAM / 015: y nifer o ddyddiau calendr a gymerir ar gyfartaledd i ddarparu Grant Cyfleusterau i'r Anabl (GCA) yn dangos yn Goch ar y cerdyn sgorio ar gyfer Ch1, sef 221.7 diwrnod yn erbyn targed o 200. Gofynnodd y Pwyllgor am esboniad am y tanberfformiad; gofynnodd a oedd y targed o 200 diwrnod yn realistig ac a oedd yn deillio o ffynonellau lleol ynteu rhai cenedlaethol a gofynnodd am eglurhad ar berfformiad y Gwasanaeth o gymharu â pherfformiad awdurdodau lleol eraill yn y maes hwn.
- Dywedodd y Swyddogion Tai y gall y broses o ddarparu ac ymgeisio am Grant Cyfleusterau i'r Anabl fod yn un gymhleth, a hynny oherwydd bod llawer o bartion eraill yn rhan ohoni. Gallai hynny achosi oedi yn yr amser a gymerir o'r adeg pan wneir y cyswllt cyntaf â'r Cyngor hyd nes y cadarnheir bod y gwaith wedi cael ei gwblhau. Mae'r Gwasanaeth Tai a'r Gwasanaethau Cymdeithasol yn cydnabod bod angen adolygu'r broses GCA gyda'r nod o leihau'r amser a gymerir i ddarparu'r grant. Nid oes un ffactor

cyffredin yn y broses ymgeisio sy'n esbonio'r oedi; yn hytrach mae'n gyfuniad o ffactorau. Cymhlethdod y broses yw gwraidd y mater. Daw'r sefyllfa o ran perfformiad awdurdodau lleol eraill yn glir unwaith y bydd y data cenedlaethol wedi ei gyhoeddi.

- Nododd y Pwyllgor y bu gostyngiad amlwg yng nghanran y cyfweiliadau Dychwelyd i'r Gwaith a gynhaliwyd o fewn yr amserlen yn Chwarter 1 (67% yn erbyn targed o 80%) a bod cyfanswm y cyfweiliadau dychwelyd i'r gwaith yn isel ar 85% o gymharu â tharged o 95%. Gofynnodd y Pwyllgor am sicrwydd mai dirywiad dros dro yw'r tanberfformiad hwn yn hytrach nag arwydd o ddechrau tueddiad tuag at i lawr.

Dywedodd y Prif Weithredwr fod y perfformiad o ran cyfweiliadau dychwelyd i'r gwaith yn Chwarter 1 yn siomedig ac na ellid ei esbonio'n foddhaol. Bydd y perfformiad hwn yn cael ei herio gan yr Uwch Dîm Arweinyddiaeth a chan y panelau her perfformiad er mwyn sicrhau gwelliant erbyn Chwarter 2. Fodd bynnag, er bod y dirywiad yn y perfformiad o ran cynnal y cyfweiliadau hyn yn destun pryder, ar y llaw arall, gwelwyd gwelliant sylweddol yn y perfformiad mewn perthynas â Chyfarfodydd Adolygu Presenoldeb (CAP) – i fyny o 57% yn Chwarter 4 2016/17 i 78% yn Chwarter 1 2017/18 ac mae eu hansawdd wedi gwella'n sylweddol hefyd – mae hynny'n galonogol o gofio bod Cyfarfodydd Adolygu Presenoldeb yn elfen sylweddol o'r broses o reoli absenoldeb salwch.

- Nododd y Pwyllgor mewn perthynas â rheolaeth ariannol ar gyfer Chwarter 1, fod y gwariant blynyddol gwirioneddol a ragwelwyd yn £34m er bod y gyllideb yn £33m, ac y rhagwelir amrywiad sy'n cyfateb i minws 29.64% ar hyn o bryd. Gofynnodd y Pwyllgor am eglurhad ynghylch a oedd unrhyw fesurau yn cael eu hystyried i unioni'r sefyllfa.

Dywedodd y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a'r Swyddog Adran 151 mai'r amrywiad a ragwelir ar hyn o bryd yw gorwariant o 3.47%. Y gyllideb a broffiliwyd yw asesiad y Gwasanaeth o sut y bydd y gyllideb yn debygol o gael ei gwario yn ystod y flwyddyn a'r incwm a gesglir. Er bod y gyllideb a broffiliwyd yn gweithio'n dda mewn perthynas â chostau sefydlog fel cyflogau oherwydd bod modd rhagweld y fath gostau'n gywir, gall rhai taliadau mwy, gan gynnwys grantiau ac amseriad grantiau, gael effaith sylweddol ar y gyllideb. O ran monitro'r gyllideb ei hun, y ffigwr canlyniad arwyddocaol yw hwnnw ar gyfer diwedd y flwyddyn; mae'r Cerdyn Sgorio yn dangos bod y canlyniad refeniw a ragwelir ar ddiwedd y flwyddyn ar gyfer cyllideb o £126m yn awgrymu gorwariant o £2.16m neu 1.71% o'r gyllideb net. Er y gall y ffigyrau chwarter cyntaf roi arwydd cynnar o'r cyfeiriad teithio posib, mae'r gwahaniaethau amseru'n golygu bod y gymhariaeth yn llai na pherfformiad. Mae'r sefyllfa chwarter 1 yn cynrychioli 3 mis o wariant gwirioneddol a 9 mis o wariant a ragwelir a gall llawer o bethau ddigwydd yn y cyfnod naw mis hwnnw. Mae'r rhagamcanion yn dueddol o fod yn geidwadol; bydd mwy o eglurder yn sgil canlyniadau Chwarter 2 pan fydd rhai rhagamcanion yn cael eu cryfhau yn sgil elfen o sicrwydd. Yn ogystal, mae ffactorau tymhorol i'w hystyried gan fod misoedd y gaeaf yn fwy tebygol o gael effaith ar gostau, yn enwedig mewn perthynas â gwasanaethau Priffyrdd a Gofal Cymdeithasol. Mae'r rhain yn cael eu ffactora i mewn i'r rhagamcanion. Mae'r gorwariant yn ganlyniad a ragwelir mewn cyd-destun lle nad oes rhwyd diogelwch erbyn hyn o fewn cyllidebau gwasanaeth unigol yn dilyn blynyddoedd o ostyngiadau ariannol. Mae'r mater yn arbennig o berthnasol mewn cyllidebau a arweinir gan y galw megis y Gwasanaethau Plant, Addysg ac Oedolion lle gall y pwysau ariannol fod yn ddifrifol.

- Gofynnodd y Pwyllgor am eglurhad ar i ba raddau y mae'r gallu i gwrdd â'r gyllideb yn dibynnu ar werthu asedau. Dywedodd y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a'r Swyddog Adran 151 nad yw derbyniadau cyfalaf a gafwyd yn sgil gwerthu asedau yn bwydo i mewn i'r gyllideb refeniw; yn hytrach, maent yn cael eu defnyddio i ariannu prosiectau cyfalaf a'u ffactora i mewn i'r rhaglen gyfalaf neu'n cael eu defnyddio i gynhyrchu balansau arian parod sy'n galluogi'r Cyngor i leihau ei ymrwymadau benthyca a / neu ei ddyled.

- Gofynnodd y Pwyllgor am eglurhad ar sut mae sefyllfa ariannol Chwarter 1 2017/18 yn cymharu â'r un cyfnod ar gyfer 2016/17 fel arwydd posib o faint yr her ariannol sy'n wynebu'r Cyngor yn y flwyddyn ariannol hon. Dywedodd y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a'r Swyddog Adran 151 fod sefyllfa Chwarter 1 2016/17 yn dangos gorwariant o £560k yn erbyn y gyllideb a broffiliwyd ac roedd y gorwariant a ragwelwyd erbyn diwedd y flwyddyn honno'n llai nag ar gyfer y flwyddyn gyfredol. Fel mae'n digwydd cafwyd tanwariant yn hytrach na'r gorwariant a ragwelwyd ar ddiwedd 2016/17, a hynny oherwydd bod arbedion unwaith ac am byth wedi dod i'r amlwg yn ystod y flwyddyn. Felly mae'r sefyllfa bresennol yn llai ffafriol nag ar yr un pryd y llynedd.

Ar ôl nodi'r darlun cyffredinol o berfformiad y Cyngor yn erbyn ei amcanion gweithredol ar gyfer Chwarter 1 2017/18 fel y portreadwyd nhw gan Gerdyn Sgorio Corfforaethol Ch1, ac wedi nodi hefyd y meysydd a oedd yn tanberfformio a'r camau lliniaru arfaethedig, PENDERFYNODD y Pwyllgor –

- **Nodi a chefnogi'r meysydd y mae'r Uwch Dîm Arweinyddiaeth yn eu rheoli er mwyn sicrhau gwelliannau i'r dyfodol fel y nodir nhw ym mharagraffau 1.3.1. i 1.3.4 yr adroddiad.**
- **Nodi a derbyn y mesurau lliniaru a amlinellir mewn perthynas â'r meysydd a nodir yn y paragraffau uchod.**

NI CHYNIWIWYD UNRHYW GAMAU GWEITHREDU YCHWANEGOL

4 CYNLLUN Y CYNGOR 2017-2022

Cyflwynwyd i sylw'r Pwyllgor, adroddiad y Pennaeth Trawsnewid Corfforaethol a oedd yn ymgorffori Cynllun drafft y Cyngor am y cyfnod o 2017 i 2022.

Dywedodd yr Aelod Portffolio ar gyfer Gwasanaethau Corfforaethol fod Cynllun y Cyngor yn ddogfen strategol allweddol sy'n amlinellu nodau ac amcanion Cyngor Sir Ynys Môn am y cyfnod pum mlynedd nesaf. Y ddogfen fydd y prif yrrwr y tu ôl i benderfyniadau'r Cyngor yn ystod y cyfnod hwn, gan gynnwys sut mae'n siapio ei gyllideb, sut mae'n datblygu ei strategaethau a sut mae'n cynllunio ei wasanaethau.

Dywedodd y Prif Weithredwr fod y ddogfen yn amlinellu blaenoriaethau'r Cyngor am y pum mlynedd nesaf; bydd y Cynllun yn gyfrwng hollbwysig ar gyfer rheoli a gwerthuso perfformiad y Cyngor, gan gynnwys sicrhau bod y Cyngor yn parhau i fod yn atebol am y gwaith y mae'n ei wneud. Efallai y bydd y Pwyllgor yn dymuno ystyried a yw'r Cynllun yn rhoi cyfeiriad clir i waith y Cyngor am y cyfnod dan sylw; a yw'n ddigon penodol yn y blaenoriaethau y mae'n eu cyflwyno ac a yw'n darparu fframwaith eglur a chryf ar gyfer adolygu perfformiad y Cyngor dros y pum mlynedd. Wrth ddatblygu Cynllun y Cyngor, rhoddwyd ystyriaeth i'r goblygiadau cost o ran gwireddu blaenoriaethau'r Cyngor a sicrhau eu bod yn cyd-fynd â datblygiad y Cynllun Ariannol Tymor Canol. Mae'r Uwch Dîm Arweinyddiaeth hefyd wedi pennu amcanion penodol dros dair blynedd a fydd o gymorth i gyflawni'r Cynllun cyffredinol.

Rhoddodd y Pwyllgor sylw i'r Cynllun ac fe'i derbyniwyd ar yr amod ei fod yn cael ei fonitro i sicrhau ei fod ar y trywydd iawn; cynigiwyd ac eiliwyd ei fod yn cael ei ailgyflwyno i'r Pwyllgor Sgriwtini i'w adolygu o fewn blwyddyn. Cynigiwyd ac eiliwyd gwelliant y dylid adolygu Cynllun y Cyngor o fewn 6 mis yn enwedig o safbwynt ariannol ac am y rheswm y gallai aros am 12 mis olygu colli cyfle i adnabod a chywiro unrhyw lithriad posib.

Dywedodd y Prif Weithredwr fod adolygiad ar ôl 12 mis yn debygol o roi darlun eglurach a mwy cyfansawdd o sut mae'r gwaith o weithredu'r Cynllun yn esblygu. O safbwynt ariannol ni chredir bod goblygiadau cyllidebol sylweddol i'r Cynllun ar hyn o bryd.

Dywedodd y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a Swyddog Adran 151 fod y Cynllun yn cynnwys cyfuniad o brosiectau sydd i'w hariannu o'r cyllidebau refeniw presennol. Os gwelir, wrth weithredu'r Cynllun hwnnw, fod angen cyllid refeniw ychwanegol yna bydd hynny'n cael ei gynnwys yn y gyllideb flynyddol, neu os yng nghanol y flwyddyn, caiff sylw trwy'r broses ddemocrataidd arferol lle gofynnir am gymeradwyaeth y Pwyllgor Gwaith. Yn achos unrhyw brosiectau cyfalaf sy'n bwydo i mewn i'r rhaglen gyfalaf, mae'r rhaglen gyfalaf hefyd yn destun gwaith monitro chwarterol rheolaidd drwy'r Pwyllgor Gwaith. O ran prosiectau sy'n gysylltiedig â'r CRT, mae yna gynllun busnes ar gyfer y CRT sy'n cael ei fonitro gan y Bwrdd Gwasanaethau Tai; mae'r gyllideb CRT hefyd yn cael ei monitro gan y Pwyllgor Gwaith. Felly mae prosesau monitro ariannol wedi eu sefydlu a fydd yn helpu i sicrhau bod y Cynllun yn aros ar y trywydd iawn yn ariannol. Yn ogystal, gan fod Cynllun y Cyngor yn gynllun pum mlynedd, mae'n annhebygol y bydd cynnydd sylweddol wedi'i wneud erbyn diwedd 6 mis o ran gwariant gwirioneddol; mae'n debygol y bydd trefniadau cynllunio yn cael eu gwneud fel rhan o'r cyfnod cychwynnol hwn. Nid yw hyn yn golygu nad yw'r Cynllun yn cael ei gyflawni ond bod y gwariant o reidwydd yn dilyn ymlaen o gamau eraill. Yn ei farn broffesiynol ef byddai cynnal adolygiad mewn 12 mis yn fwy manteisiol nag ar ôl 6 mis ym flwyddyn gyntaf y Cynllun.

Ar ôl ystyried barn y Swyddogion, ac ar ôl trafodaeth bellach, pleidleisiodd y Pwyllgor i dderbyn Cynllun y Cyngor, a bod y Pwyllgor yn adolygu gweithrediad y cynllun ar ôl 12 mis, gan gadw mewn cof hefyd y gellid cynnal yr adolygiad yn gynt os oes angen. (*Ymataliodd y Cadeirydd rhag pleidleisio*).

PENDERFYNWYD derbyn Cynllun y Cyngor fel y cyflwynwyd ef a'i anfon ymlaen i'r Pwyllgor Gwaith am argymhelliad ffurfiol i'r Cyngor, a bod y Pwyllgor Sgrwtini yn adolygu gweithrediad y Cynllun ar ôl 12 mis.

CAM GWEITHREDU YCHWANEGOL: Trefnu i adolygu Cynllun y Cyngor ar ddiwedd y 12 mis.

5 CYNNYDD GWELLIANNAU'R GWASANAETHAU PLANT

1 Cyflwynwyd ar gyfer ystyriaeth a sylwadau'r Pwyllgor, adroddiad y Pennaeth Gwasanaethau Plant Dros Dro yn nodi'r cynnydd hyd yn hyn yn erbyn y Cynllun Gwella diwygiedig ar gyfer y Gwasanaethau Plant a oedd yn cynnwys argymhellion adroddiad Arolygu AGGCC.

Adroddodd yr Aelod Portffolio ar gyfer Gwasanaethau Cymdeithasol fod yr argymhellion a wnaed gan AGGCC yn y broses o gael eu gweithredu ac y canolbwyntir ar hyn o bryd ar faterion staffio, gan gynnwys ailstrwythuro'r timau ymarfer, lansio polisi goruchwyliaeth newydd a gweithredu Strategaeth Gweithlu. Gwneir hyn oll i atgyfnerthu trefniadau ar gyfer recriwtio a chadw staff. Mae'r Panel Gwella Gwasanaethau Plant wedi cyfarfod ddwywaith ac wedi ystyried sefydlu rhaglen waith dros y misoedd nesaf.

Dywedodd y Prif Weithredwr Cynorthwyol (Llywodraethiant a Thrawsnewid Prosesau Busnes) fod sicrhau gweithlu sefydlog yn hanfodol er mwyn i'r gwasanaeth gyflawni ei gyfrifoldebau deddfwriaethol a gweithredu argymhellion arolygiad AGGCC, a hynny o gofio bod gweithlu ansefydlog yn y blynyddoedd diwethaf wedi cael ei nodi fel gwendid yn y gwasanaeth. Mae mynd i'r afael â hyn yn elfen allweddol o'r Cynllun Gwella Gwasanaeth ac mae'r adroddiad yn disgrifio'r elfennau y canolbwyntiwyd arnynt yn y misoedd diwethaf. Mae'r rhain yn cwmpasu ailstrwythuro; goruchwyliaeth, recriwtio a chadw staff a datblygu a gweithredu'r Strategaeth Gweithlu. Fel rhan o'r ailstrwythuro, penodwyd Rheolwyr Gwasanaeth ac Arweinwyr Ymarfer newydd a disgwylir iddynt ddechrau yn eu rolau newydd ddechrau mis Medi. Fodd bynnag, mae'r gwaith recriwtio yn parhau gyda'r nod o

leihau dibyniaeth y gwasanaeth ar staff asiantaeth. Mae newidiadau eraill yn cael eu rhoi ar waith mewn perthynas â gweithio gyda phartneriaid, sicrhau ansawdd a gwasanaethau i blant, pobl ifanc a theuluoedd.

Ymhelaethodd Pennaeth Dros Dro y Gwasanaethau Plant ar y strwythur staff newydd sy'n cynnwys Grwpiau Ymarfer llai ar draws ymyrraeth gynnar ac ymyrraeth ddwys dan arweiniad Arweinyddion Ymarfer sy'n gyfrifol am dri neu bedwar Gweithiwr Cymdeithasol a llwyth achosion sy'n llawer llai.

5.2 Cyflwynwyd adroddiad cynnydd gan y Rheolwr Sgriwtini ar waith y Panel Gwella Gwasanaethau Plant hyd yma ar gyfer ystyriaeth y Pwyllgor. Diweddarwyd y Pwyllgor gan y Cynghorydd Richard Griffiths, cynrychiolydd y Pwyllgor ar y Panel Gwella Gwasanaethau Plant a'r Pencampwr Plant sy'n Derbyn Gofal ynghylch y materion a drafodwyd gan y Panel yn ei ddau gyfarfod cychwynol ym mis Gorffennaf a mis Awst, 2017 fel y crynhowyd yn adran 3.2 yr adroddiad. Cadarnhaodd ei fod yn ymddangos bod yr holl ffrydiau gwaith sy'n ymwneud â'r Cynllun Gwella Gwasanaeth ar darged hyd yn hyn ac nad oes unrhyw faterion ar hyn o bryd y mae angen i'r Panel eu huwch-gyfeirio i'r Pwyllgor Sgriwtini i'w hystyried.

Rhoddodd y Pwyllgor ystyriaeth i'r wybodaeth a gyflwynwyd a gwnaed y pwyntiau canlynol –

- Yng ngoleuni'r ailstrwythuro a'r ymrwymiad a wnaed i leihau dibyniaeth ar staff asiantaeth, gofynnodd y Pwyllgor am eglurhad ar y sefyllfa bresennol mewn perthynas â'r defnydd o staff asiantaeth yn y Gwasanaethau Plant a'r gymhareb rhwng staff parhaol a staff asiantaeth a'r costau cysylltiedig. Dywedodd Pennaeth Dros Dro y Gwasanaethau Plant fod 11 aelod o staff asiantaeth yn y gwasanaeth ar hyn o bryd ; eglurodd fod y gwasanaeth yn gweithredu rhaglen i leihau nifer y staff asiantaeth dros amser. Fodd bynnag, mae yna aelodau o staff asiantaeth y byddai'r gwasanaeth yn dymuno cadw eu harbenigedd a'u profiad fel staff parhaol drwy'r broses recriwtio arferol.

Dywedodd y Prif Weithredwr Cynorthwyol (Llywodraethiant a Thrawsnewid Prosesau Busnes) fod y gwasanaeth yn ceisio sicrhau bod yr ailstrwythuro'n digwydd o fewn y gyllideb staff gyfredol. Mae mwyafrif y staff asiantaeth yn gweithio mewn swyddi a oedd yn wag ac felly mae elfen o'r costau yn disgyn o fewn y cyllidebau cyfredol. Fodd bynnag, mae costau ychwanegol yn gysylltiedig â staff asiantaeth. Mae'r gwasanaeth yn ymdrechu i recriwtio i'r swyddi gwag parhaol a bydd hynny'n cymryd amser. Hyd nes y bydd y broses honno wedi'i chwblhau, bydd staff asiantaeth yn cael eu defnyddio. Mae'r gwasanaeth eisoes wedi recriwtio pump o weithwyr cymdeithasol sydd newydd gymhwyso a fydd yn cael eu cofrestru mewn ychydig fisoedd a bydd eu llwythi achosion yn ysgafnach i ganiatáu iddynt ymgysfarwyddo â'r gwasanaeth. Bydd staff asiantaeth yn darparu gwasanaeth ychwanegol yn ystod y cyfnod hwn a fydd yn golygu costau ychwanegol. Dywedodd y Swyddog fod elfen sylweddol o'r costau yn y Gwasanaeth Plant yn deillio o blant a phobl ifanc sy'n derbyn gofal sydd ag anghenion na ellir ond eu diwallu trwy ddarparu gofal preswyl iddynt. Bu cynnydd sylweddol yn nifer y plant a'r bobl ifanc sy'n derbyn gofal yn ystod y blynnyddoedd diwethaf ac o fewn y boblogaeth honno mae cnewyllyn bach o bobl ifanc y mae eu hanghenion yn gymhleth ac yn ddwys; mae cwrdd ag anghenion y garfan hon yn heriol ac yn gostus. Yn ogystal, mae prinder gofalwyr maeth lleol yn golygu bod yn rhaid i'r gwasanaeth droi at y sector gofal maeth annibynnol lle mae'r costau'n uwch.

- Nododd y Pwyllgor fod cadw staff wedi bod yn her i'r Gwasanaeth yn y gorffennol; gofynnodd y Pwyllgor am eglurhad ar y camau a gymerir i gadw staff.

Dywedodd y Prif Weithredwr Cynorthwyol (Llywodraethiant a Thrawsnewid Prosesau Busnes) fod y gwasanaeth yn ceisio creu amodau lle bydd staff yn dymuno aros yn y

Cyngor ond y gall hynny fod yn her, ac felly mae'n rhaid disgwyl elfen o "drosiant staff". Mae'r gwaith o ailstrwythuro'r timau ymarfer; lansio polisi goruchwyliaeth newydd a gweithredu rhaglen gynefino gynhwysfawr, yn ogystal â Strategaeth Gweithlu oll wedi digwydd er mwyn rhoi cymorth gwell i staff newydd yn ogystal â'r staff cyfredol. Er bod rhywfaint o drosiant staff yn elfen naturiol o'r gweithlu, gobeithir y bydd y strategaethau sy'n cael eu gweithredu yn ei gwneud hi'n haws i'r gwasanaeth gadw staff.

Ar ôl ystyried y wybodaeth a gyflwynwyd ar lafar a thrwy'r adroddiadau ysgrifenedig, PENDERFYNODD y Pwyllgor –

- **Ar sail y wybodaeth a gyflwynwyd, ei fod yn fodlon â chyflymder y cynnydd a'r gwelliannau a wnaed hyd yn hyn o fewn y Gwasanaethau Plant a,**
- **Nododd y cynnydd a wnaed hyd yn hyn â gwaith y Panel Gwella Gwasanaethau Plant**
- **Nododd yr ymddengys bod yr holl ffrydiau gwaith sy'n ymwneud â'r Cynllun Gwella Gwasanaeth ar darged hyd yn hyn.**
- **Nododd nad oes unrhyw faterion ar hyn o bryd y mae angen i'r Panel eu huwch-gyfeirio i'w hystyried gan y rhiant-bwyllgor.**

NI CHYNIGIWDYD UNRHYW GAMAU GWEITHREDU PELLACH

6 BLAEN RAGLEN WAITH

Cyflwynwyd Blaenraglen Waith y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol hyd at fis Ebrill, 2018 i'w hystyried gan y Pwyllgor. **Derbyniodd a nododd y Pwyllgor y Flaenraglen Waith fel y cyflwynwyd hi.**

NI CHYNIGIWDYD UNRHYW GAMAU GWEITHREDU PELLACH

7 EITEM ER GWYBODAETH - ADRODDIAD BLYNYDDOL 2016/17 : GWRANDO AR GWYNIION A DYSGU ODDI WRTHYNT

Cyflwynwyd Adroddiad Blynyddol ar Weithdrefn Sylwadau a Chwynion y Gwasanaethau Cymdeithasol ar gyfer 2016/17 er gwybodaeth i'r Pwyllgor. Roedd yr adroddiad yn nodi sut y gweithredwyd Gweithdrefn Sylwadau a Chwynion y Gwasanaethau Cymdeithasol o fewn y Gwasanaethau Oedolion a Phlant yn ystod 2016/17.

Nododd y Pwyllgor bod dadansoddiad o natur y cwynion am Wasanaethau Plant yn dangos mai un o themâu cwynion Cam 1 yw Gweithwyr Cymdeithasol yn newid yn aml. Gofynnodd y Pwyllgor am eglurhad ynghylch a yw'r Gwasanaeth yn monitro pa mor aml mae Gweithwyr Cymdeithasol plant sy'n derbyn gofal yn newid. Bu i'r Pwyllgor nodi ymhellach bod canran yn plant sy'n derbyn gofal sydd wedi profi un neu ragor o achosion o newid ysgol yn ystod cyfnodau o dderbyn gofal yn cael ei fonitro trwy'r Cerdyn Sgorio Corfforaethol oherwydd yr effaith bosib y gall newid o'r fath ei gael ar y plentyn, ac fe awgrymodd y dylai'r un safon gael ei weithredu yn achos gweithwyr cymdeithasol yn newid.

Bu i'r Swyddogion gadarnhau er nad yw gweithwyr cymdeithasol yn newid yn agwedd o berfformiad sy'n cael ei dracio a'i fonitro ar hyn o bryd, fe all cyflwyno sistem TG newydd wneud hynny'n fwy ymarferol. Gall trosiant staff a materion yn gysylltiedig â recriwtio a chadw staff arwain at newidiadau o'r fath; fodd bynnag, mae disgwyl y bydd ail strwythuro'r timau ymarfer a gweithredu Strategaeth Gweithlu sy'n cwmpasu materion recriwtio, cadw a chefnogi staff yn arwain at fwy o sefydlogrwydd, cysondeb mewn ymarfer ac felly llai o newidiadau a llai o gwynion i'r Gwasanaeth yn y dyfodol.

Nododd y Pwyllgor yr Adroddiad Blynyddol er gwybodaeth, gan gynnwys –

- Y sylwadau a dderbyniwyd gan ddefnyddwyr gwasanaeth yn ystod 2016/17 ynglŷn â'r gwasanaethau a ddarparwyd gan y Gwasanaethau Cymdeithasol
- Perfformiad y Gwasanaethau Cymdeithasol yn gweithredu'r Weithdrefn Sylwadau a Chwynion ac yn delio â chwynion.
- Y Cynllun Gweithredu ar gyfer datblygu'r trefniadau i ddelio'n effeithiol gyda'r sylwadau a chwynion a dderbyniwyd gan ddefnyddwyr gwasanaeth a'u cynrychiolwyr.

CAM GWEITHREDU YCHWANEGOL: Swyddogion i edrych ar ba mor ymarferol yw monitro mewn ffordd reolaidd, pa mor aml mae gweithwyr cymdeithasol plant sy'n derbyn gofal yn newid, ac adrodd yn ôl i gyfarfod nesaf y Pwyllgor.

**Y Cynghorydd Aled Morris Jones
Cadeirydd**